

ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІНОВОЇ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ПРИ ВІТІЛІГО

Н.О.Ткаченко, С.Є.Рижкова

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна
tkachenkonat@bk.ru; seta_rjzik@mail.ru

Орфанні захворювання (англ. rare disease, orphan disease) – захворювання, що зачіпають невелику частину популяції. Для України проблема орфанних захворювань дуже актуальна: приблизно 5% населення країни уражено різними орфанними патологіями. У структурі шкірних захворювань 3-4 % припадає на хворобу вітіліго. В Україні на вітіліго страждає до 1% всього населення. Вітіліго – це захворювання, обумовлене порушенням процесу пігментації шкіри з утворенням депігментованих плям.

Комплексна терапія вітіліго включає застосування лікарських засобів групи фотосенсибілізаторів протягом тривалого часу і важливого значення набуває соціально-економічна доступність препаратів фотосенсибілізуючої дії, тому вивчення цінової кон'юнктури даного сегменту фармацевтичного ринку є актуальним.

Мета роботи – вивчення цінових характеристик фотосенсибілізаторів, представлених на фармацевтичному ринку й визначення їх доступності для споживачів.

Матеріали та методи дослідження. Під час дослідження було використано логічний, моніторингу та статистичний методи. Об'єктами дослідження стали цінові характеристики препаратів фотосенсибілізуючої дії.

Результати досліджень. Фармацевтичний ринок лікарських засобів фотосенсибілізуючої дії сьогодні представлений 8 номенклатурними позиціями, що згідно з міжнародною класифікацією АТС мають код D05A «Дерматологічні засоби».

Для проведення аналізу цінової кон'юнктури нами були розглянуті оптові пропозиції цін та середньозважені роздрібні ціни на препарати з даної групи.

Для детального аналізу цінової кон'юнктури нами було розраховано коефіцієнти ліквідності ціни (K_{liq}), адекватності платоспроможності ($K_{a.s.}$) та доступності (K_d) лікарських засобів групи фотосенсибілізаторів, які відображають міру розвитку конкуренції в певному секторі ринку в певний час і характеризують доступність лікарських препаратів (табл.1).

K_{liq} для більшості фотосенсибілізаторів знаходиться близько значення 0,4. Найбільший показник K_{liq} характерний для препарату Амміфурін ($K_{liq} = 0,63$), найнижчий – Меллагенін ($K_{liq} = 0,13$). Потрібно враховувати, якщо даний коефіцієнт складає 0,5 і вище, це означає, що коливання цін становить більше 50%. $K_{a.s.}$ розраховується для оцінки

Цінові характеристики препаратів-фотосенсибілізаторів

№ п/п	Торгова назва препарату	Форма випуску	K_{liq}	$K_{a.s}$	K_{δ}
1	АММІФУРИН (AMMIFURINUM)	Табл., по 20 мг, №50 (10×5) в упаковці	0,32	0,15	0,85
2	АММІФУРИН (AMMIFURINUM)	Р-н д/зовн. застосув. 0,03%, 50 мл фл., №1	0,63	0,16	0,84
3	МЕЛАГЕНІН (MELAGENINUM)	Р-н д/зовн. застосув. 235 мл, фл., №1	0,13	0,22	0,78
4	ОКСОРАЛЕН (OXORALEN)	Капс. м'які желатин., по 10 мг, №50 (10×5) у блис- терах	0,37	0,13	0,87
5	ПСОРАЛЕН (PSORALEN)	Табл., по 0,01 г, №50 (10×5) в упаковці	0,28	0,06	0,94
6	ПСОРАЛЕН (PSORALEN)	Р-н д/зовн. застосув. 0,1%, 50 мл, фл., №1	0,35	0,07	0,93
7	ПСОБЕРАН (PSOBERANUM)	Табл., по 0,01 г, №50 (10×5) в упаковці	0,23	0,06	0,94
8	ПСОБЕРАН (PSOBERANUM)	Р-н спирт. д/зовн. засто- сув. 0,1%, 50 мл, фл., №1	0,32	0,07	0,93

впливу купівельної спроможності хворого на величину попиту в лікарських засобах. Він характеризує в динаміці співвідношення між ціною препарату і платоспроможністю споживача. При розрахунку $K_{a.s}$ враховували середню заробітну плату за певний період (у Запорізькій області на кінець 2016 року становила 6125 грн). Низький показник $K_{a.s}$ забезпечує доступність препарату і свідчить про потребу в ньому навіть при низькому платоспроможному попиту населення. Чим вище значення коефіцієнту, тим менш доступним для споживача є препарат. За результатами аналізу найнижчий показник $K_{a.s}$ (0,06) характерний для препаратів Псорален (розчин для зовнішнього застосування) і Псоберан (таблетки).

Між коефіцієнтом адекватності платоспроможності та поняттям доступності за цінами існує обернено пропорційний зв'язок. Розраховані K_{δ} підтверджують, що серед восьми препаратів фотосенсибілізуючої дії найбільш доступними для споживачів запорізького регіону є: псорален і псоберан (0,93-0,94).

Висновок. Проведено аналіз цінової кон'юнктури фармацевтичного ринку лікарських засобів, що використовуються для лікування вітіліго. Розраховано коефіцієнти ліквідності ціни, адекватності платоспроможності та доступності ЛЗ фотосенсибілізуючої дії. Встановлено, що найбільш доступними для споживачів Запорізького регіону є препарати «Псорален» і «Псоберан».